

حیات طیبه در پرتو ایمان و عمل صالح

مؤلف: طاهره ماهروزاده

سرشناسه: ماهروزاده، طاهره، ۱۳۴۹-
عنوان و نام پدیدآور: حیات طیبه در پرتو ایمان و عمل صالح / طاهره ماهروزاده.
مشخصات نشر: تهران: مهاجر، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری: ۸۵ ص.
شابک: 978-964-255-145-2
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
یادداشت: کتابنامه: ص. ۸۱-۸۴
موضوع: شیوه زندگی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع: راه و رسم زندگی (اسلام)
رده‌بندی کنگره: ۹ ۱۳۹۳ ح ۲۳ / ح ۲۵۸ BP
رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۷۲
شماره کتابشناسی ملی: ۳۵۴۱۴۰۸

www.ketab.ir

حیات طیبه در پرتو ایمان و عمل صالح
تالیف: طاهره ماهروزاده
طراح گرافیک: مهدی کریم خانی
چاپ سوم: ۱۴۰۳
شمارگان: ۶۰ نسخه
لیتوگرافی، چاپ و صحافی: کامیاب
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۲۵-۱۴۵-۲

دفتر مرکزی: خ انقلاب، خ فخر رازی، بن بست نیک بور، پلاک ۵ طبقه اول
تلفن: ۶۶۴۱۰۰۳۶-۶۶۹۵۲۲۰۰-۶۶۹۵۲۱۹۹
بخش: موسسه گسترش ۷۷۲۵۴۴۷۲-۷۷۲۵۰۲۲۲
Email: nashr_mohajer@yahoo.com

فهرست مطالب

۸	چکیده
۹	مقدمه

فصل اول: کلیات تحقیق

۱۱	۱-۱. تبیین موضوع
۱۲	۱-۲. اهمیت و ضرورت تحقیق
۱۳	۱-۳. هدف تحقیق
۱۳	۱-۴. پرسش‌های تحقیق
۱۴	۱-۵. روش تحقیق

فصل دوم: مفهوم‌شناسی

۱۵	۲-۱. حیات طیبه
۱۶	۲-۲. ایمان
۱۷	الف) فرق ایمان و اسلام
۱۹	ب) حقیقت ایمان
۲۰	ج) رابطه ایمان و علم
۲۱	د) متعلق ایمان
۲۲	۲-۳. عمل صالح

فصل سوم: ایمان در کتاب و سنت

۲۷	۳-۱. حقیقت ایمان
۲۸	۳-۲. رابطه ایمان و اسلام
	۳-۳. راه‌های تحصیل ایمان
۳۱	الف) تقلیدی - سماعی
۳۱	ب) تحقیقی - برهانی
۳۲	ج) شهودی - عیانی
۳۳	۳-۴. مراتب ایمان

۳-۵. عوامل افزایش ایمان

- الف) تلاوت قرآن کریم و گوش دادن به آیهای الهی ۳۴
 ب) تفکر در صنع الهی ۳۴
 ج) توجه به نعمت‌های الهی ۳۴
 د) مواظبت بر اعمال عبادی ۳۵
 ه) محبت به اولیای خدا ۳۵
 و) صبر ۳۶

۳-۶. عوامل کاهش ایمان (آسیب‌پذیری ایمان)

- الف) دنیاگرایی ۳۷
 ب) هواپرستی ۳۷
 ج) سهل‌انگاری در امور دینی ۳۷

۳-۷. نشانه‌های ایمان

- الف) خشوع قلبی و ظاهری در نماز ۳۸
 ب) اعراض از لغو کار اندیشه، گفتار و کردار ۳۸
 ج) دوام و استمرار در انفاق مالی ۳۸
 د) حفظ عفت و پاکدامنی ۳۸
 ه) ادای امانت الهی و مردمی و وفای به عهد الهی و مردمی ۳۹
 و) حفظ وقت فضیلت (نماز) و مداومت بر آن ۳۹
 ز) یاری دین خدا ۴۰
 ح) خشوع و افزایش ایمان هنگام تلاوت ۴۰
 ط) توکل ۴۰

فصل چهارم: عمل صالح در کتاب و سنت

- ۴-۱. اهمیت عمل ۴۱
 ۴-۲. مهم بودن کیفیت عمل
 الف) تقوا و اخلاص در عمل ۴۳
 ب) مداومت بر عمل ۴۴
 ج) حفظ اعتدال (پرهیز از افراط و تفریط) ۴۵
 ۴-۳. مصادیق عمل صالح ۴۵
 ۴-۴. پیوستگی ایمان و عمل صالح ۴۸

فصل پنجم: حیات طیبہ

۵-۱. جایگاه حیات طیبہ در آموزہ‌های قرآن ۵۲

۵-۲. آثار حیات طیبہ ۵۴

الف) آثار فردی حیات طیبہ

۱. طمأنیہ و آرامش ۵۴

۲. روشن بینی و بصیرت ۵۷

۳. عزت ۵۹

۴. ثبات قدم ۶۰

۵. رحمت و فضل الہی ۶۲

۶. تکفیر سیئات ۶۴

۷. خروج از جرگہ خسارت ۶۶

ب) آثار اجتماعی حیات طیبہ

۱. سامان یافتن زندگی دنیوی ۶۷

۲. استقرار عدالت اجتماعی ۷۳

۳. محبوبیت ۷۴

حاصل سخن ۷۵

کتابنامہ ۸۱

چکیده

حیات طیب، زندگی پویا و زنده و خالی از هر زشتی و بدی است؛ بشر امروزه آنچه تنها در سایه ایمان به خدای یگانه و اجابت دعوت حق تعالی و رسولش و انجام عمل صالح به دست می آید، در بهره‌وری از مادیات به تنهایی می‌جوید، به همین دلیل در حیرانی و سرگردانی باقی مانده است.

در این نوشتار به روش توصیفی - تحلیلی با رجوع به آیه‌های قرآن کریم و روایت‌های معصومان (علیهم‌السلام) ابتدا ویژگی‌های عمل صالح را بررسی می‌کنیم و سپس به آثار فردی و اجتماعی ایمان و عمل صالح در دنیا و آخرت می‌پردازیم و به این نتیجه می‌رسیم که دین اسلام دارای نظام کامل تربیتی و برنامه‌های صحیح عملی است و برای پیروانش سعادت دنیوی و مادی این جهان و فلاح و رستگاری در آخرت را به همراه می‌آورد.

واژگان کلیدی: ایمان، عمل صالح، حیات طیب.

مقدمه

«مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنشَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً وَ لَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ»

از مرد و زن، هر کس کار شایسته انجام دهد در حالی که مؤمن است، مسلماً او را به زندگی پاک و پاکیزه‌ای زنده می‌داریم و پاداششان را برپایه بهترین عملی که همواره انجام می‌داده‌اند، می‌دهیم. (نحل، ۹۷)

آرزوی هر انسان، آرامش و آسایش در زندگی همراه با حفظ کرامت آدمی در همه ابعاد فردی و اجتماعی است و قرآن کریم این آرزوی دیرینه را حیات طیبه می‌نامد. چنین حیاتی تنها در سایه ایمان به خدا، روز رستاخیز و دیگر عقاید دینی و انجام عمل صالح حاصل خواهد شد.

برخلاف بعضی که گمان می‌کنند برخورداری از دنیا مستلزم محرومیت از آخرت است یا پایبندی به تقوا و عمل صالح، موجب محرومیت انسان از دنیا می‌شود، اسلام با دقیق‌ترین شناخت از انسان و توجه به نیازهای روانی و جسمی‌اش، معتدل‌ترین راه را پیش روی او قرار داده است؛ راهی موزون و میانه که به دورترین زوایای انسان نیز توجه کرده و ظریف‌ترین و لطیف‌ترین قوانین را در جوانب فردی و اجتماعی به او ارزانی کرده است.

در این دین، توأمان به آخرت و دنیای انسان توجه شده و این آمیختگی و پیوند به گونه‌ای است که نمی‌توان به هیچکدام از آن‌ها بدون در نظر گرفتن دیگری پرداخت. در مسیر پر فراز و نشیب زندگی و سختی‌هایی که همواره پیش روی انسان است، ایمان

و اعتقاد به خداوند و محکم کردن ارتباط خود با خالق هستی - با طاعت و انجام عمل صالح - موفقیت و هدایت الهی را در زندگی نصیب انسان می‌کند.

و خداوند آدمی را از پرتگاه حفظ می‌کند و در بن‌بست، راهی به سویش می‌گشاید و نوری در برابرش قرار می‌دهد که می‌تواند راه را ببیند و از بی‌راهه تشخیص دهد؛ بنابراین گره از کارش گشوده می‌شود و در مسیر کامیابی و موفقیت گام برمی‌دارد.

بدون ایمان حقیقی انسان رنگِ خوشبختی و آرامش واقعی را نخواهد دید. قرآن کریم در این زمینه تعبیر جالبی دارد: هر که از یاد خدا غفلت ورزد و از ایمان رو برگرداند، مسلماً زندگی او تنگ، رنج‌آور، دردآلود و ناگوار خواهد بود (طه، ۱۲۵).

در این نوشتار درصدد تبیین این موضوع هستیم که ایمان و عمل صالح، مجموعه‌ای از آثار عملی و عینی را در این جهان به جا می‌گذارد و سعادت دنیوی و مادی این جهان و فلاح و رستگاری در آخرت را به همراه می‌آورد و به تعبیر قرآن کریم، به انسان حیات طیبه می‌بخشد (نحل، ۹۷)؛ حیاتی پاکیزه که عمل صالح و ایمان دو رکن اساسی آن به شمار می‌رود؛ یعنی اگر کسی ایمان داشته باشد و عمل صالح انجام دهد، از این حیات برخوردار می‌شود.

قم - زمستان ۱۳۹۲

طاهره ماهرزاده